

دانشگاه ادیان و مذاهب قم

رساله دکتری رشته مطالعات تطبیقی مذاهب اسلامی

موضوع:

مبانی فقهی انتخاب و تعیین جنس جنین از منظر مذاهب پنجگانه

استاد راهنما

دکتر غلامرضا نورمحمدی

استاد مشاور

حجة الاسلام والمسلمین دکتر حسین رجبی

نگارش

اقدس بکلو

زمستان ۱۳۹۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم:

این اثر پژوهشی را تقدیم می‌کنم به:

«الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه»

و تقدیم به پدر و مادر عزیز و بزرگوار خود که زبان و قلم کوتاهتر از آن است که کلمات واسطه بزرگواری‌های آنان گردد.

سپاسگزاری:

«و اما بنعمه ربک فحدث»

حمد و سپاس بیکران خدای عزوجل را که درهای دانش و درک ربوبیتش را به رویم گشود. این کار پژوهشی که تمرینی بیش در برابر استادان گرامیم نیست مرهون راهنمائیها و حمایتهای معلمین و پژوهشگران بزرگواری است که تنها قادرم با ذکر نام آنها از این همه محبت تشکر کنم: آقایان دکتر غلامرضا نورمحمدی استاد راهنما و حجه الاسلام دکتر حسین رجیبی استاد مشاور این رساله که با راهنماییهای مداوم خود مرا مرهون خویش فرمودند. و تشکر ویژه از مساعدت‌های بی شائبه همسر ارجمندم که وجودش مایه دلگرمی و سایه مهربانیش سایه‌سار زندگی‌م می‌باشد.

چکیده

به طور طبیعی در جوامع بشری، میزان نوزادان پسر تقریباً معادل نوزادان دختر بوده است، اما امروزه رشد همه‌جانبه علوم پزشکی محدوده قدرت انتخاب انسان را در زمینه انتخاب و تعیین جنس جنین از طریق تشخیص ژنتیکی پیش از لانه‌گزینی (PGD) افزایش داده است و همین امر مسایل نوظهوری را فرا روی فقه مطرح نموده است که فقیه باید در احکام تکلیفی جواز یا عدم جواز و نیز احکام وضعی و آثار آن اظهار نظر نماید. به‌ویژه در خصوص مسایلی مانند کرامت رویان آزمایشگاهی از لحاظ حرمت یا عدم حرمت دست‌ورزی‌های تخریب سلولی و عدم توازن جنسی و... روش‌هایی که در گذشته در خصوص انتخاب جنس جنین به‌کار برده می‌شد، بسیار ساده و غیر مداخله‌گرانه بود؛ مانند سفارش به خوردن میوه یا غذای خاص. از این رو، این موضوع، مورد بحث فقه نبوده و هیچ فقیهی در این باره، اظهار نظر نکرده است. روش مطالعه در این پژوهش، توصیفی و تحلیلی بر اساس رویکرد کتابخانه‌ای بوده است. یافته‌های بحث این است که گرچه فتاوا بین علما و فقهای مذاهب پنج‌گانه مختلف است، اما در این پژوهش با استناد به دلایل و قواعد فقهی، جواز بهره‌وری از این فناوری در موارد درمانی تأیید شد. در موارد غیردرمانی نیز به صورت مشروط می‌توان حکم به جواز داد، زیرا بعد از عدم دستیابی به نص صریحی در بیان حکم انتخاب و تعیین جنس جنین در ادله لفظی، مقتضای اصول و قواعد، جواز اقدام به این عمل با تمسک به اصولی مانند اصل اباحه و اصل حلیت بوده و حتی در صورت شبهه در تحریم آن به خاطر فقدان دلیل، اصل برائت جاری می‌گردد. بنابراین، انتخاب و تعیین جنس جنین، فی‌نفسه و صرف‌نظر از مفساد و ضررهای آن، ممنوع نبوده و براساس اصول و قواعد جایز است.

کلیدواژه: انتخاب جنس، تعیین جنس، جنین، فقه، مذاهب خمس، تشخیص ژنتیکی

فهرست مطالب

شماره صفحه	فهرست مطالب
ج	چکیده فارسی
۱	فصل اول: کلیات و مفاهیم
۲	۱- حفظ الصحه و عبودیت خداوند
۳	۲- تفاوت جنس فرزند در خانواده‌ها
۳	۳- مقدمات تحقیق
۳	۱-۳ تبیین موضوع/بیان مسأله
۶	۲-۳ ضرورت موضوع
۷	۳-۳ فایده تحقیق
۷	۴- پرسش اصلی تحقیق
۷	۱-۴ پرسش/پرسش‌های فرعی تحقیق
۸	۵- فرضیه اصلی تحقیق
۸	۱-۵ فرضیه/فرضیه‌های فرعی تحقیق
۸	۶- پیش فرض‌های ضروری تحقیق
۸	۷- پیشینه تحقیق
۸	۱-۷ منابع اهل سنت
۱۱	۲-۷ منابع امامیه
۱۳	۳-۷ مقالات خارجی
۱۴	۴-۷ ویژگی رساله حاضر
۱۵	۸- هدف/اهداف اصلی تحقیق
۱۵	۱-۸ اهمیت تحقیق

۱۵	۹- نوع، روش، روش گردآوری داده‌ها، و ابزارهای تحقیق
۱۶	گفتار اول: تعاریف و مفاهیم
۱۶	۱- مفاهیم اصلی
۱۶	۱-۱ فقه
۱۸	۱-۲ مذهب
۱۸	۱-۳ مذاهب پنجگانه فقهی
۱۸	۱-۳-۱ مذهب امامیه
۱۹	۱-۳-۲ مذهب حنفی
۱۹	۱-۳-۳ مذهب مالکی
۱۹	۱-۳-۴ مذهب شافعی
۱۹	۱-۳-۵ مذهب حنبلی
۲۰	۱-۴ مبانی
۲۱	۱-۵ جنین
۲۲	۱-۶ انتخاب جنس جنین
۲۲	۱-۷ تعیین جنس جنین
۲۳	۲- مفاهیم فرعی مرتبط
۲۳	۲-۱ جنین آزمایشگاهی
۲۳	۲-۲ PGD (تشخیص ژنتیکی قبل از کاشت جنین)
۲۴	گفتار دوم: تاریخچه انتخاب و تعیین جنس جنین
۳۳	تاریخ قوانین تعیین جنسیت در ایران
۳۴	گفتار سوم: وضعیت موجود انتخاب و تعیین جنس جنین در ایران و جهان
۳۴	۱_ ایران

۳۸	۲_ آمریکا
۳۹	۳_ اروپا
۴۰	۴_ استرالیا- اقیانوسیه
۴۰	۵_ آسیا
۴۲	فصل دوم: آشنایی با اسباب و روشهای انتخاب و تعیین جنس جنین
۴۳	مقدمه
۴۳	گفتار اول: آشنایی با ژنتیک در تشکیل جنس جنین
۴۴	۱_ آشنایی با زن و کروموزوم
۴۶	۲_ محتوای ژنی کروموزومهای جنسی انسان
۴۸	گفتار دوم: آشنایی با شیوه‌های انتخاب و تعیین جنس جنین
۴۸	۱- تشکیل جنس جنین (فرآیند لقاح)
۵۰	۲- روش‌های قبل از لقاح
۵۲	۱-۲ روشهای سنتی یا طبیعی انتخاب و تعیین جنس جنین
۵۲	۲_۱_۲ روش تغذیه ای
۵۸	۲_۱_۲ احساس رضایت از مقاربت
۵۹	۲_۱_۲ طولانی بودن زمان انزال در مردان (بیشتر بودن فاصله استراحت مابین دو نزدیکی)
۵۹	۲_۱_۲ میزان تمایلات جنسی
۶۰	۲_۱_۲ روشهای تعیین دقیق زمان تخمک گذاری
۶۰	۲_۱_۵ اندازه گیری درجه حرارت بدن
۶۱	۲_۱_۵_۲ ترشح موکوس دهانه رحم
۶۱	۲_۱_۵_۳ روش تقویمی (تنظیم درست زمان)

۶۲	۲_۱_۵_۴ استفاده از کیت‌های تخمک گذاری
۶۴	۲_۱_۶ روش شستشوی مهبل (تغییر PH واژن)
۶۴	۲_۱_۷ روش زمان بندی مقاربت (عامل تعداد اسپرم)
۶۶	۲_۱_۸ روش انتخاب و تعیین جنس جنین با استفاده از ارگاسم زن
۶۶	۲_۱_۹ سبک زندگی و دوری از استرس
۶۸	۲_۱_۱۰ سایر عوامل مؤثر در انتخاب و تعیین جنس جنین
۶۹	۲-۲ روش‌های طبی یا آزمایشگاهی انتخاب و تعیین جنس جنین
۶۹	۲_۲_۱- انتخاب و تعیین جنس جنین به روش IUI
۶۹	۲-۲-۱-۱ تکنیک میکروسورت (Micro Sort)
۷۰	۲-۲-۱-۲ روش اریکسون
۷۱	۲-۲-۱-۳ روش استفاده از شیب غلظتی ناپیوسته
۷۲	۲-۲-۱-۴ روش ساده Modified Swim-up
۷۲	۲-۲-۱-۵ تکنیک فلوسیتومتر
۷۳	۲-۲-۱-۶ روش هیبریداسیون فلورسنت کروموزومی (FISH)
۷۴	۲_۲_۲- روش PGD یا تشخیص پیش از لانه‌گزینی جنین (Pre implantation Genetic Diagnosis)
۷۶	۱-۲-۲-۲- موارد کاربرد تشخیص ژنتیکی پیش از لانه‌گزینی (PGD)
۸۰	۲-۲-۲-۲- مزایای کاربرد تشخیص ژنتیکی پیش از لانه‌گزینی (PGD)
۸۱	۳-۲-۲-۲- معایب کاربرد تشخیص ژنتیکی پیش از لانه‌گزینی (PGD)
۸۴	۳- روش‌های بعد از لقاح
۸۴	۳_۱ سقط انتخابی
۸۵	۳_۲ تکنیک انتقال هسته ای

۸۷	فصل سوم: بررسی دیدگاه های سه گانه: فردی، خانوادگی و اجتماعی درباره انتخاب و تعیین جنس جنین
۸۸	مقدمه
۸۹	گفتار اول: بررسی دیدگاه های پیرامون مسأله انتخاب و تعیین جنس جنین از منظر فردی
۸۹	۱_ بررسی درمانی
۹۲	۲_ بررسی اخلاقی
۹۳	۳_ بررسی حقوقی
۹۴	گفتار دوم: بررسی دیدگاه های پیرامون مسأله انتخاب و تعیین جنس جنین از منظر خانوادگی
۹۴	۱_ بررسی درمانی
۹۶	۲_ بررسی اخلاقی
۹۷	۳_ بررسی حقوقی
۹۷	گفتار سوم: بررسی دیدگاه های پیرامون مسأله انتخاب و تعیین جنس جنین از منظر اجتماعی
۹۷	۱_ بررسی درمانی
۹۸	۲_ بررسی اخلاقی
۹۸	۳_ بررسی حقوقی
۱۰۲	گفتار چهارم: ارزیابی و نقد دیدگاه های موجود
۱۰۴	گفتار پنجم: آینده نگری موضوع
۱۰۷	فصل چهارم: نظریه مؤلف و جواز آن براساس مبانی و ادله فقهی
۱۰۸	مقدمه

۱۰۹	گفتار اول: احکام و ادله شرعی مشترک انتخاب و تعیین جنس جنین به دلایل درمانی
۱۱۱	۱- مروری بر احکام شرعی و فتاوی فقهای معاصر درباره جواز انتخاب و تعیین جنس جنین به دلایل درمانی
۱۱۲	۱_۱ رعایت برنامه غذایی خاص
۱۱۲	۲_۱ شستشوی مهبل
۱۱۳	۳_۱ زمان زناشویی (مقاربت)
۱۱۳	۴_۱ استفاده از داروهای هورمونی
۱۱۳	۵_۱ روشهای طبی قبل از لقاح
۱۱۳	۶_۱ روشهای طبی بعد از لقاح
۱۱۳	۷_۱ روش‌های درمانی کنترل جمعیت یا همان سقط جنین
۱۱۴	گفتار دوم: احکام و ادله شرعی مشترک انتخاب و تعیین جنس جنین به دلایل غیردرمانی
۱۱۴	۱- نظر اول: جواز انتخاب و تعیین جنس جنین به دلایل غیردرمانی
۱۱۵	۱_۱ مزایای انتخاب و تعیین جنس جنین
۱۱۵	۲_۱ ادله فقهی مشترک جواز انتخاب و تعیین جنس جنین به دلایل غیردرمانی
۱۱۶	۱_۲_۱ قاعده اضطرار
۱۱۷	۲_۲_۱ اولویت پیشگیری بر درمان
۱۱۸	۳_۲_۱ اصله الحلیه
۱۱۹	۴_۲_۱ دعاء برای طلب فرزند
۱۲۲	۵_۲_۱ استناد به حدیث عزل
۱۲۳	۶_۲_۱ اصالة البرائه

۱۲۴	۷_۲_۱ موازنه مصلحت و مفسده
۱۲۶	۸_۲_۱ رعایت مصلحت
۱۳۶	۹_۲_۱ تنظیم خانواده و کنترل جمعیت
۱۳۸	۱۰_۲_۱ قاعده سلطنت
۱۴۲	۲- نظر دوم: عدم جواز انتخاب و تعیین جنس جنین به دلایل غیردرمانی
۱۴۳	۱_۲ ادله فقهی مشترک عدم جواز انتخاب و تعیین جنس جنین به دلایل غیردرمانی
۱۴۳	۲_۱_۱ وجود مفسد انتخاب و تعیین جنس جنین به دلایل غیردرمانی
۱۴۳	۲-۱-۱-۱-۱ احتمال به خطر افتادن حیات جنین
۱۴۶	۲-۱-۱-۲ وجود مقدمات حرام
۱۴۶	دیدگاه اول: اصاله الاحتیاط
۱۴۷	دیدگاه دوم: اصاله البرائه
۱۵۱	۲-۱-۱-۳ انحراف از هدف درمانی
۱۵۴	۲-۱-۱-۴ نفی کرامت انسان
۱۵۷	۲-۱-۱-۵ برهم خوردن تعادل و توازن جنسی
۱۶۰	۲-۱-۱-۶ تناقض با مشیت الهی و اصل فاعلیت مطلق خدا
۱۶۳	۲-۱-۱-۷ اعراض
۱۶۴	۲-۱-۱-۸ حصر دانستن جنس جنین
۱۶۸	۲-۱-۱-۹ بروز اختلال های اجتماعی
۱۷۲	۲-۱-۱-۱۰ تغییر در آفرینش خدا
۱۷۴	گفتار سوم: سایر مبانی فقهی مرتبط با انتخاب و تعیین جنس جنین در مذاهب پنجگانه
۱۷۸	۱_ قاعده لا ضرر و لا ضرار

۱۷۸	۲_ قاعده ذی الید
۱۷۹	گفتار چهارم: مبانی فقهی خاص امامیه در موضوع انتخاب و تعیین جنس جنین
۱۷۹	حجیت عقل
۱۸۰	گفتار پنجم: مبانی فقهی خاص اهل سنت در موضوع انتخاب و تعیین جنس جنین
۱۸۰	۱_ قاعده درءالمفاسد (درءالمفاسد مقدم علی جلب المنفعه)
۱۸۱	۲_ مقاصد شرعی و نقش آن در اوامر و نواهی
۱۸۲	۳_ مخالفت قاعده سد ذرائع با شیوه تلقیح مصنوعی
۱۸۲	۴_ به استناد قاعده «للسایل احکام المفاسد»
۱۸۳	۵_ به اعتبار قاعده «اعتبار مآلات احکام»
۱۸۳	۶_ بنا به قاعده «المشقه تجلب التیسیر»
۱۸۵	۳- نظر سوم: توقف در انتخاب و تعیین جنس جنین به دلایل غیردرمانی
۱۸۶	نتیجه گیری
۱۸۸	ارائه پیشنهادها
۱۸۹	۱- کنترل تغییرات جنسی جامعه
۱۸۹	۲- کاهش تقاضا به دلایل غیردرمانی
۱۹۰	۳- وضع قوانین
۱۹۱	ضمائم
۱۹۱	۱- استفتاءات اخذ شده از علمای شیعه
۱۹۱	۱_۱ آیت الله العظمی شاهرودی دام ظلّه
۱۹۱	۲_۱ آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی
۱۹۲	۳_۱ آیت الله العظمی سید علی خامنه ای
۱۹۲	۴_۱ مرکز پاسخگویی ملی

۱۹۳	آیت الله العظمی صافی	۵_۱
۱۹۴	علوی گرگانی	۶_۱
۱۹۴	آیت الله صافی گلپایگانی	۷_۱
۱۹۵	آیت الله العظمی سید علی خامنه‌ای (استفتاء دوم)	۸_۱
۱۹۶	۲- استفتاءات اخذ شده از سایتهای اهل سنت	
۱۹۶	سایت اهل سنت هرمزگان جنوب	۱_۲
۱۹۶	سایت اهل سنت خراسان (اصلاح)	۲_۲
۱۹۶	سایت اهل سنت خراسان (سنت)	۳_۲
۱۹۶	سایت اهل سنت فرقه‌های مختلف	۴_۲
۱۹۶	سایت اهل سنت گلستان	۵_۲
۱۹۶	۳- پاسخهای دریافت شده از سایتهای اهل سنت	
۱۹۶	دفتر نمایندگی ولی فقیه در امور اهل سنت خراسان	۱_۳
۱۹۷	جوایبه دارالافتاء	۲_۳
۲۰۵	فهرست منابع فارسی	
۲۱۳	فهرست منابع عربی	
۲۲۴	فهرست منابع انگلیسی	
۲۳۰	Abstract (چکیده انگلیسی)	

فصل اول

کلیات و مفاهیم

۱_ حفظ الصحه و عبودیت خداوند

قرآن مجید علاوه بر آن که وجود همسران را مایه آرامش و سکون دانسته تا در کنار او بیاساید^۱، فرزند را زینت زندگی می‌داند^۲ و زن را محل بذرافشانی و عامل ادامه نسل می‌داند^۳.

اسلام و شریعت دین در حمایت از سلامتی انسان و پیشگیری از هر آنچه که بر صحت او ضرر می‌رساند اهتمام و توجه ویژه‌ای دارد و یکی از ضروریات پنجگانه اسلام که بر هر مسلمانی واجب است حفظ جان است. امید به بقا و ادامه نسل سالم برای انسانها فطری بوده و به نوعی کمال‌جویی است در جهت تحقق عبودیت خداوند(اشاره به آیه ۳۸ سوره آل عمران: «رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً»^۴ و سخن غزالی در احیاء^۵: «مواقفه محبه الله فی تحصیل الولد لابقاء الجنس الانسان»). خدای متعال انسان را موجودی انتخابگر آفریده تا با این قوه انتخاب و اختیار، مسیر زندگی آینده و سرنوشت خود را معین کند. روند رو به تکامل علم بشر، بیانگر این واقعیت است که انسان پیوسته با برنامه‌ریزی و آینده‌نگری در پی تسلط- یافتن هر چه بیشتر بر سرنوشت خود است. نتیجه این تلاشها موجب شد که بشر بتواند خواسته انتخاب و تعیین جنس را تا حدودی از طریق روش‌های علمی و تجربی برآورده سازد.^۶

به همین دلیل است که بسته‌شدن نطفه انسان و دیگر موجودات، از طرق دیگر شناخته‌شده (آمیزش) میسر گردید. از جمله پیشرفت‌های علمی که محدوده قدرت انتخاب انسان را توسعه داده، انتخاب و تعیین

۱. اعراف / ۱۸۹

۲. کهف / ۴۶

۳. بقره / ۲۲۳

۴. عارف، "فضایا فقهیه من جنیات البشریه من منظور اسلامی"، صص ۷۳۵-۸۰۳

۵. غزالی، احیاء علوم الدین، ۲/۲۲

۶. شبیر، "موقف الاسلام من الامراض الوراثیه"، صص ۳۳۳-۳۴۸

۷. بلوریان، "بارداری، جنسیت و ارتباط آن با کیفیت روابط زناشویی"، صص ۷۰-۸۴؛ گنجلو؛ و همکاران؛ "بررسی اثر

یون های سدیم، پتاسیم، کلسیم و منیزیم در رژیم غذایی بانوان بر جنسیت جنین قبل از لقاح"، صص ۶-۱۲

جنس جنین پیش از لقاح (pgd) است که در طی فرآیند تلقیح مصنوعی یعنی لقاح خارج از رحم صورت می‌گیرد و از مسائل نوظهوری است که به اقتضای زمان و دگرگونی‌های علمی مطرح شده است.^۱

۲_ تفاوت جنس فرزند در خانواده‌ها

تمایل به داشتن فرزند پسر از قدیم در اکثر خانواده‌ها دیده می‌شد و گاه آنقدر به بچه‌دار شدن ادامه می‌دادند تا این که پسری به دنیا بیاورند. آن هم به دلیل کمک به تامین مخارج خانواده در کشاورزی یا کارگری بوده است. به همین جهت بعضی از توصیه‌های قدیمی برای پسر یا دختردار شدن وجود داشت که عمدتاً مبنای علمی نداشت. با پیشرفت علم احتمال تعیین جنس فرزند پیش از لقاح، بیشتر شده است. امروزه والدین به دنبال تدابیری جهت انتخاب جنس فرزند خود هستند، برای بسیاری از زوج‌های جوان مهم است که بتوانند جنس فرزند خود را انتخاب کنند، حال آن که هر آنچه خالق مهربان برای افراد در نظر بگیرد، مطمئناً بهترین خیر افراد در آن است.

تا چندی پیش راه‌کاری که صد درصد جنس جنین را با انتخاب والدین و به طور تضمینی تعیین نماید وجود نداشت و همین امر موجب شده بود تا تولد نوزادانی با انواع بیماریهای ژنتیکی زوجین را دچار مشکلات فراوانی نماید و منجر به رنج و تعب آنها در طی سالیان سال گردد.

۳_ مقدمات تحقیق

در بحث مقدمه، بیان چندین مسأله ضروری است:

۱_۳ تبیین موضوع/ بیان مسأله

یکی از موضوعات نوپدید که در حال حاضر در کشور در حال انجام است مسئله انتخاب و تعیین جنس جنین قبل از تشکیل و تولد نوزاد است که با اهداف گوناگون و با ادعاهای فراوان مانند پیشگیری از بیماری‌های وابسته به جنس و علاقه والدین به فرزند با جنس خاص صورت می‌گیرد. پیشرفت‌هایی که تحت عنوان علم ژنتیک در فناوریهای جدید باروری صورت گرفته باعث شده والدین بتوانند جنس کودک خود را قبل از تولد و یا حتی قبل از انعقاد نطفه انتخاب نمایند. بدین منظور در بیماری‌های وابسته

۱. میرهاشمی، "تلقیح مصنوعی در اندیشه فقهی - حقوقی و موافقان و مخالفان آن"، صص ۶۴ تا ۹۸

به جنس که هزینه‌های درمان بسیاری دارد و عمر آنها نیز کوتاه است لقاح آزمایشگاهی انجام گرفته و جنین در آزمایشگاه تشکیل می‌شود، سپس جنین‌ها انتخاب شده و جنین سالم داخل رحم گذاشته می‌شوند و از این طریق این امکان برای والدین فراهم شده تا جنس فرزند خود را به منظور پیشگیری از برخی از بیماری‌های ژنتیکی و نیز تنظیم خانواده و تنها برای حاملگی فرزند دوم به بعد انتخاب نمایند. در فقه اسلامی، احکام به تبع موضوعات صادر شده و لذا آشنایی و شناخت اقسام موضوعات در فقه ضرورت می‌یابد. انتخاب و تعیین جنس جنین از موضوعات عرفی فقهی است آن هم عرف خاص؛ چرا که این موضوع در حوزه علم پزشکی و روانشناسی مطرح می‌شود و به تبع موضوع شناسی در این علوم، حکم مربوطه توسط فقیه صادر می‌شود. با شناسایی موضوع انتخاب و تعیین جنس جنین در علم پزشکی، لزوم ارائه راهکارهای متناسب با موضوع توسط اندیشمندان دینی مطرح می‌شود، لذا فقها با استمداد از قواعد و اصول فقهی سعی در ارائه به روزترین راهکارهای مناسب با مسأله انتخاب و تعیین جنس جنین دارند.

از همان زمان که نخستین آزمایش‌های تشخیص پیش از تولد انجام گرفت، مباحث اخلاقی بسیاری در مورد چگونگی انجام این گونه آزمایش‌ها به وجود آمد و موافقان و مخالفان متعددی را به اظهار نظر در مورد استفاده از این شیوه واداشت. مصلحت‌ها و مفسده‌هایی که این موافقان و مخالفان مطرح نموده‌اند در ادامه بحث مطرح خواهد شد. همچنین با توجه به این که کلیدی‌ترین نکته در روشن شدن حکم فقهی و حقوقی تشخیص ژنتیکی پیش از لانه‌گزینی از بین بردن رویان‌های انسانی متعدد و مازادی است که به منظور گزینش رویان‌های سالم تشکیل شده بوده‌اند، باید این مسأله را به صورت دقیق بررسی کرد.^۱

با توجه به ترجیح داشتن جنین پسر در تمام دنیا و برهم خوردن تعادل جمعیتی و به تبع آن مشکلات اجتماعی محتمل، در هر جامعه‌ای باید نگاه ویژه‌ای به این مسأله معطوف و سیاست‌های کنترل و کاهش استفاده از این فناوری توسط قانون‌گذاران دنبال شود. عده‌ای معتقدند که برنامه‌ریزی قبلی برای انتخاب و تعیین جنس جنین عملی غیر اخلاقی و غیرانسانی است و اگر توسط مقنن منع نشود، رویکردی بسیار

1. Newson AJ. Ethical aspects arising from non-invasive fetal diagnosis. pp103-8

میر هاشمی، "کاربردهای انسانی فناوری ژنتیک (بررسی فقهی و حقوقی)"، ص ۱۹۳

خشن و تبعیض‌آمیز است و نوعی تغییر در خلقت خداوند محسوب می‌شود.^۱ و برخی دیگر معتقدند این فناوری می‌تواند در جهت تعادل و توازن جنسی جامعه کمک کننده باشد.

دلایل تلاش همسران برای انتخاب جنس جنین را می‌توان به دو گروه درمانی و غیردرمانی در سه بخش فردی، خانوادگی و اجتماعی تقسیم نمود. برخی از بیماری‌های ژنتیکی فقط جنس مذکر را مبتلا می‌کند. لذا انتخاب جنس جنین در این زمینه کاملاً منطقی به نظر می‌رسد. در مورد دلایل غیردرمانی باید گفت انگیزه‌های مختلفی همچون داشتن کودکانی از هر دو جنس، از دست دادن فرزند و تمایل به داشتن فرزندی از همان جنس، دلایل اجتماعی، اقتصادی یا فرهنگی و... دخیل می‌باشد و سوالی که مطرح است این است که آیا هرکدام از این عوامل می‌تواند دلیلی بر مشروعیت انتخاب و تعیین جنس جنین باشد؟ مباحث مختلفی که در این رساله به آنها پرداخته خواهد شد عبارتند از:

۱. یک سونگرافی جنسی
 ۲. بررسی احتمال ایجاد عدم توازن نسبت جنسی جمعیت
 ۳. بررسی احتمال انگیزه اصلاح نژادی
 ۴. دور ریختن رویان (جنین‌های) اضافی و تخصیص منابع پزشکی و مبادله میلیون‌ها پول در این بین
 ۵. ملاحظات اخلاقی مربوطه
 ۶. مبانی فقهی موضوع انتخاب و تعیین جنس جنین در مذاهب پنجگانه اسلام
- همچنین در این رساله سعی بر این است تا پاسخ سوالات فراوانی که با موضوع بحث مرتبط است داده شود، همچون:

- ۱) آیا کرامت انسانی زیر سوال می‌رود یا خیر؟
- ۲) آیا این خدمات PGD (تشخیص ژنتیکی پیش از لانه‌گزینی) را می‌توان بر روی فرزند اول یا فرزند دوم یا فرزند سوم انجام دهیم یا خیر؟
- ۳) چقدر حق مداخله در تغییر و آفرینش جنین داریم؟

۱. طاهرخانی، "تکنولوژی تعیین جنسیت جنین"، صص ۱۶۹-۱۸۶